

Rektor

Jan Ekström
Dyköverledare och Säkerhetssamordnare
Tekniska avdelningen

Dykregler vid Stockholms universitet

Beslutsfattare	Rektor
Ansvarig funktion	Sektionen för säkerhet
Beslutsdatum	2016-02-25
Giltighetstid	Tills vidare
Sammanfattning	Regler för dykeriarbete vid Stockholms universitet anger ansvar och organisation samt regler för det systematiska arbetsmiljöarbetet inom dykeriverksamheten

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 Allmänt	4
1.1 Regelsamling och litteratur	4
1.2 All dykning är frivillig	4
1.3 Dispens från dykregler	4
1.4 Försäkring	5
2 Reglernas giltighet	6
2.1 Gästande svenska dykare	6
2.2 Gästande utländska dykare	6
3 Arbetsmiljöansvaret	7
4 Dykansvarig	7
5 Dykregler och dyksätt	8
5.1 Dykning med andningsgas med förhöjt tryck (SCUBA)	8
5.1.1 Kompetenskrav	8
5.1.2 Läkarundersökning mm	10
5.1.3 Utbildning i hjärt- och lungräddning (HLR-utbildning)	11
5.1.4 Flygtransport efter dykning	11
5.1.5 Dykning på hög höjd	12
5.1.6 Regler gällande alkohol och droger	12
5.1.7 Läkemedel	12
5.1.8 Certifierad utrustning	12
5.1.9 Personlig skyddsutrustning	13
5.1.10 Skötsel av utrustning	13
5.1.11 Dykluftens kvalitet	13
5.1.12 Dykkompetens	13
5.2 Fridykning	14
6 Dokumentation	15
6.1 Gemensamma register för Stockholms universitet	15
6.1.1 Register över läkarundersökningar, HLR-utbildning Dykkompetens, mm	15
6.1.2 Register över dykningar	15
6.1.3 Lokala register som sparas på den aktuella institutionen/motsv	15
6.1.4 Kontroll av utrustning	15
6.1.5 Riskbedömning och åtgärder	16
6.1.6 Dykplan	16
6.2 Personliga register	16
6.2.1 Personlig dykdagbok	16

6.3 Övriga register	16
6.3.1 Rapportering av arbetsskada, tillbud och avvikelser vid dykeriarbete	16
7 Dykning på fritid	17
7.1 SCUBA-dykning	17
7.2 Fridykning	18

1 Allmänt

Rektor har 2015...-- beslutat fastställa regler för dykning vid universitetet. Dessa regler ersätter tidigare dykregler vid SU, fastställda 2011-06-16.

Dykreglerna har tagits fram för att göra dykverksamheten så säker som möjligt vid Stockholms universitet. Reglerna bygger i huvudsak på Arbetsmiljöverkets föreskrifter Dykeriarbete (AFS 2010:16) och Medicinska kontroller i arbetslivet (AFS 2005:6) samt Försvarsmaktens publikation Regler för militär sjöfart (RMS-DYK).

1.1 *Regelsamling och litteratur*

På varje institution/motsv. där dykning förekommer, ska uppdaterade versioner av Arbetsmiljölagen (SFS 1977:1160), universitetets dykregler samt nedan uppräknade föreskrifter från Arbetsmiljöverket finnas:

- Användande av arbetsutrustning (AFS 2006:4)
- Användande av personlig skyddsutrustning (AFS 2001:3)
- Utförande av personlig skyddsutrustning (AFS 1996:7)
- Dykeriarbete (AFS 2011:16)
- Gasflaskor (AFS 2001:04)
- Medicinska kontroller i arbetslivet (AFS 2005:06)
- Systematiskt arbetsmiljöarbete (AFS 2001:01 med ändring)

Dessutom bör senaste versionen av Försvarsmaktens publikation Regler för militär sjöfart (RMS-Dyk) och RMS-DYK Fält finnas tillgängliga.

1.2 *All dykning är frivillig*

Allt deltagande i dykverksamheten vid Stockholms universitet är frivilligt.

1.3 *Dispens från dykregler*

Arbetsmiljöverket får enligt 18 § Arbetsmiljöförordningen (SFS 1977:1166) medge undantag från föreskrifter som verket har meddelat. Ansökan om dispens från föreskrifter om dykeriarbete görs av prefekt/motsv. vid den institution/motsv. som berörs av den eventuella dispensen. Ansökan görs i samarbete med dyköverledaren. Vid beviljad dispens ansvarar prefekten/motsv. för att förbehållen i dispensen följs.

Dispens från Arbetsmiljöverkets föreskrifter innebär samtidigt dispens i dessa moment från Stockholms universitets dykregler.

Anteckning om dispens från Arbetsmiljöverkets föreskrifter angående dykverksamhet som rör särskild person ska föras in på personens blad i det lokala registret där det även finns information om när personen genomförde sina läkarundersökningar. Där ska också antecknas vad dispensen gäller, tidsbegränsning samt de övriga förbehåll som anges (se även punkt 6.1.1).

1.4 Försäkring

Stockholms universitet är försäkrat hos Kammarkollegiet. Det finns en bestämmelse enligt 5§ SFS Förordningen (1995:1300) om statliga myndigheters riskhantering som säger att en myndighet under regeringen inte tillåts försäkra sig mot skadehändelser hos annan försäkringsgivare än just Kammarkollegiet.

Statens personskadeförsäkring kompletterar de ersättningar som enligt löneavtal eller lag utgår vid personskada. Sådan kompletterande ersättning kan som regel medges och utbetalas utan föregående utredning om vem som bär skulden till olycksfallet.

Personskadeförsäkringar administreras via Personalavdelningen och den egna institutionens/motsv. interna rutiner.

Anställd vid Stockholms universitet är vid utlandsvistelse i tjänsten försäkrad. Vid utrikes tjänsteresa ska resenären ha med sig Swedish State Business Travel Insurance Certificate som intygar att resenären är försäkrad genom Kammarkollegiet. Kortet utfärdas av institutionen.

Stockholms universitet har tecknat kollektiv olycksförsäkring för studerande.

Stockholms universitet har genom Kammarkollegiet tecknat försäkring(GIF) för vissa personskador för utländska forskare, doktorander med utbildningsbidrag, föreläsare, kurs-, konferens- och seminariedeltagare, stipendiater, opponenter och andra utländska besökare som medverkar i universitetets verksamhet samt i förekommande fall medföljande maka/make/sambo och barn till besökaren.

Stockholms universitet har genom Kammarkollegiet tecknat en samlingsförsäkring – Särskilt personskadeskydd (SPS) – för personer som utan att vara anställda är besökare eller deltar i verksamhet vid Stockholms universitet och som innehar svenskt personnummer. Försäkringen gäller exempelvis för besökande gäster, försökspersoner, pensionerade professorer, deltagare i projekt etc. Försäkringen ger ett personskadeskydd på skadeståndsrättslig grund som motsvarar arbetskadeförsäkringens olycksfallsskydd.

Studerande som dyker utomlands ska ha en egen tilläggförsäkring

2 Reglernas giltighet

Stockholms universitets dykregler gäller vid all dykning som företas av

- Anställda och studerande vid universitetet i samband med deras anställning eller utbildning
- Övriga som Stockholms universitet har samordningsansvar för t.ex. anställda och studenter från andra universitet, inhyrda dykare etc.

Dykreglerna gäller för dessa grupper vid dykning som sker vid svenska universitet eller på svenska fartyg om inte någon annan övertagit samordningsansvaret. Reglerna ska också gälla vid dykning utomlands samt på utländska fartyg om de inte strider mot där gällande nationella eller lokala regler.

Om restriktivare föreskrifter gäller där dykningen utförs ska dessa följas.

Särskilda regler gäller vid dykning på fritiden om utrustning tillhörande Stockholms universitet används eller om dykning sker inom hamnområdet vid Askö forskningsstation (se vidare punkt 7).

2.1 *Gästande svenska dykare*

För gästande svenska dykare gäller samma krav som för universitetets egna dykare. Den gästande dykarens arbetsgivare ska intyga att dykaren får utföra specificerade dykarbeten vid institution/motsv. samt att dykaren uppfyller de aktuella certifikatskraven för yrkesdykare, att HLR-utbildningen inte är äldre än tre år samt att dykaren vid den medicinska kontrollen blivit godkänd för dykeriarbete. Läkareundersökningen får inte vara äldre än vad som föreskrivs i § 53 (AFS 2005:6).

2.2 *Gästande utländska dykare*

Den utländske dykarens arbetsgivare ska intyga att dykaren får utföra specificerade dykarbeten vid angiven svensk institution/motsv. samt att arbetsgivaren är införstådd med att dykaren ska följa de svenska arbetsmiljöföreskrifterna och Stockholms universitets dykregler. Dykarens arbetsgivare kan dock skriva in begränsningar i dykarbetet även om svenska regler tillåter dessa moment.

Dykaren ska uppvisa ett läkarintyg från hemlandet på att denna genomgått och godkänts för dykarbete (diving work) i landet i fråga för de dykuppgifter som ska utföras samt att godkännandet enligt landets regler är giltiga under den tid dykaren ska utföra dykarbete vid Stockholms universitet. Dykaren ska kunna visa kopior av läkarundersökningens resultat.

Det utländska läkarintygets giltighetsintervall gäller även om intervallen är lika med eller understiger de svenska tidskraven. Tillämpar man längre intervaller mellan undersökningarna i dykarens hemland gäller de svenska reglerna. I tveksamma fall konsulteras svensk dykläkare.

Gästande dykare ska för att få dyktillstånd i god tid kontakta prefekt/motsv., dykansvarig eller dyköverledaren med plan (se punkten 6.2.3) och intyg från arbetsgivaren.

3 Arbetsmiljöansvar

Arbetsmiljöansvarig vid universitetets institution/motsv. är prefekt/motsv.

Prefekt/motsv. ska

- informera berörda studenter, forskare, lärare, annan personal samt besökande dykare om gällande bestämmelser,
- utfärda dyktillstånd vid institution/motsv.
- tillse att föreskrivna läkarundersökningar görs,
- tillse att föreskriven HLR-utbildning kommer till stånd,
- tillse att dykansvarig, dykledaren, dykskötare och dykare får föreskriven utbildning,
- förvissa sig om att dykansvarig, dykledare, dykskötare och dykare har dokumenterad praktisk och teoretisk kompetens för arbetet,
- tillse att dykaren informeras om den utrustning som tillhandahålls av institution/motsv. t.ex. kompressor, oxybox , m.m.,
- tillse att universitetets dykutrustning (och privat utrustning som används i tjänsten) sköts, underhålls och kontrolleras enligt gällande föreskrifter,
- ordna med övningstillfällen för dykpersonal så att deras dykkompetens upprätthålls.

Prefekt/mots. ansvarar för att universitetets register över dykare vid institution/motsv., deras läkarundersökningar, utbildningscertifikat, dykjournals m.m. är uppdaterade och översända till universitetets dyköverledare som för in detta i det centrala registret.

4 Dykansvarig

Prefekt/motsv. vid institution/motsv. där dykning förekommer kan delegera en dykansvarig. Detta fritar dock inte prefekt/motsv. från det yttersta ansvaret för arbetsmiljön.

Dykansvarig ska ha tillräckliga kunskaper för sitt uppdrag och hålla sig noga underrättad om gällande regler, föreskrifter och anvisningar etc. avseende dykverksamheten. Prefekt/motsv. och dykansvarig kommer överens om vilka uppgifter den senare ska utföra. Överenskommelsen ska vara skriftlig och undertecknas av båda parter.

Följande uppgifter är exempel på vad som kan ingå i dykansvarig uppdrag:

- utfärda dyktillstånd vid institution/motsv.,
- tillse att dyklagets (se punkten 6.2.2) personal informeras om aktuella regler och föreskrifter vid institution/motsv.,
- vid behov hjälpa till med att få fram kompletta dyklag (se punkten 6.2.2).
- tillse att dyklaget informeras om den utrustning som tillhandahålls av institution/motsv. t.ex. kompressor, nödutrustning, oxybox, m.m.,
- ha genomgång om på platsen gällande nödfallsprocedurer i samband med dykning,
- kontrollera att den som dyker har föreskriven dykutbildning, godkänd läkarundersökning och HLR-utbildning,
- förvissa sig om att den som dyker är väl förtrogen med gällande säkerhetsföreskrifter samt tillse att dessa följs,
- ansvara för att uppgifter om institution/motsv. dykare förs in i det lokala register över läkarundersökningar m.m.,
- ansvara för att det lokala registret över de individuella dykningarna (dykjournaler) hålls uppdaterade,
- vid användning av eventuell projektägd/personlig dykutrustning, ska den vara CE-märkt och uppfylla Arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter samt ha genomgått service/underhåll av auktoriserad dykfirma de senaste 12 månaderna
- ansvara för att utrustningen vid institution/motsv. ses över enligt samt att åtgärder till följd av översynen vidtas,
- ansvara för att dräkter avsedda för dykning sköts på rätt sätt,
- ansvara för att dykverksamheten i övrigt sker på ett säkert sätt,
- tillse att rapportera om olycka eller olyckstillbud i samband med dykning.

5 Dykregler och dyksätt

Dykreglerna ser olika ut beroende på vilket dyksätt som används. Reglerna är därför indelade i två avsnitt:

- Dykning med andningsgas med förhöjt tryck (SCUBA) (5.1)
- Fridykning (5.2)

5.1 *Dykning med andningsgas med förhöjt tryck (SCUBA)*

5.1.1 **Kompetenskrav**

Dykare

För lättare vetenskapsdykning inom tjänsten (forskare, gästforskare, doktorander och annan personal) så ska dykaren:

- ha ett gällande yrkesdykarcertifikat minst i nivå med svenskt yrkesdykarcertifikat S30 (vilket motsvarar The International Diving Schools Association IDSA Level 1) eller ett European Scientific Diver (ESD) certifikat

- ha genomgått och blivit godkänd för dykning vid en medicinsk kontroll enligt AFS 2005:6 eller ha ett motsvarande utländskt intyg
- inom de tre sista åren genomgått HLR-utbildning
- vid användning av eventuell projektägd/personlig dykutrustning, ska den vara CE-märkt och uppfylla Arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter samt ha genomgått service/underhåll av auktoriserad dykfirma de senaste 12 månaderna
- ha intyg från prefekt/arbetsgivare om att personen är utbildad, godkänd och försäkrad för det specificerade dykeriarbetet.

För mer komplicerade arbeten (exempelvis för dyk i starkt strömmande vatten, under is, offshore, på större djup eller där tung utrustning ska användas) kan medföra ytterligare kompetenskrav.

Ett utbildningsbevis motsvarande standarden för European Scientific Diver (ESD) anses motsvara det svenska yrkesdykarcertifikatet S30 och ger dykaren behörighet att delta i vetenskapliga dykningar.

Ett utbildningsbevis motsvarande standarden för Advanced European Scientific Diver (AESD) ger dykaren rätt att planera och delta i vetenskapliga dykningar. Dock inte att verka som dykledare då AESD inte är att jämföras med dykledare enligt svenska krav.

Utbildningsbevis motsvarande standarden för ESD och AESD utfärdas av olika organisationer i olika europeiska länder. I Sverige utfärdas dessa av Försvarmaktens Dykeri och Navalmedicinska Centrum efter godkännande av sökandens meriter av Svenska vetenskapsdykarkommittén till vilken ansökan insänds (för aktuell mailadress se www.scientific-diving.eu) Utbildningsbevisen finns inte i alla länder. Besökande utländska dykare, med undantag för studenter, bör ha kunskaper minst motsvarande ESD eller AESD. Om de saknar något av dessa utbildningsbevis ska deras arbetsgivare intyga att dykerfarenheten minst motsvarar vad som krävs i de nämnda utbildningsbevisen. Provdykningar och andra tester kan alltid göras för att pröva om kunskaperna är tillräckliga.

Dykare som erhållit utbildningsbevis motsvarande standarden för ESD respektive AESD får ett nytt yrkesdykarcertifikat med tillägget Scientific Diver. Universitetet strävar efter att samtliga dykare ska uppfylla den europeiska standarden för vetenskapsdykare European Scientific Diver (ESD) eller Advanced European Scientific Diver (AESD).

Dykansvarig

Se punkten 4.

Dykledare

En dykarledare ska planera och på dykplatsen leda och övervaka dykverksamheten. Den som ska leda ett dyk ska ha utbildning minst i nivå med svenskt dykarledare S30 (DyKL S) eller

Advanced European Scientific Diver (AESD) men vid mer komplicerade arbeten kan ytterligare kompetens krävas.

Före dyk ska skriftlig dykplanering och riskbedömning genomföras av dykarledaren. Denna ska arkiveras.

Dykledare ska innan dykledning får ske ha genomgått en utbildning i de specifika förhållanden som gäller vid den institution/motsv. och det område där dykledning ska ske.

Dykskötare

En dykskötare ska assistera dykaren vid dykning med gasförsörjning från ytan och vid dykning med livlina.

Följande uppgifter ska särskilt prioriteras:

1. se till att dykaren på ett säkert sätt kommer ned i och upp ur vattnet,
2. kontrollera att dykutrustningen vid avprovning under ytan inte har något läckage eller annat fel som dykaren inte själv kan notera,
3. sköta dykarens livlina och växla överenskomna signaler,
4. kommunicera med dykaren, om kommunikationsutrustning används, samt
5. övervaka förrådet av andningsgas på ytan.

Studenter

För studenter vid Stockholms universitet avgör dykledaren vilken kompetensnivå som fodras för det enskilda dyket. Den lägsta kompetensnivån bör inte understiga CMAS**, PADI Rescue Diver eller motsvarande beteckningar inom andra certifieringssystem för sportdykare.

För studenter vid svenska eller utländska lärosäten gäller samma regler som för studenter vid Stockholms universitet dvs. dykledaren avgör vilken kompetensnivå det enskilda dyket kräver.

5.1.2 Läkareundersökning m.m.

Arbetsgivaren (prefekt/mots.) är skyldig att organisera medicinsk kontroll, erbjuda de anställda att genomgå denna och se till att endast de som genomgått medicinsk kontroll sysselsätts med det arbete som föranleder kontrollerna (AFS 2005:6, § 2). Dessa ska inte medföra några kostnader för arbetstagarna (AFS 2005:6, § 4).

Datum och resultat för utförd kontroll införs i universitetets dykregister.

Medicinska kontroller ska ske enligt AFS 2005:6. Den undersökning som avses i § 54, kan ha företagits hos annan arbetsgivare men får enligt § 53 inte vara äldre än 12 månader innan dykning påbörjas första gången.

Läkarundersökningen ska enligt § 54 resultera i en bedömning av den undersöktes tjänstbarhet i dykeriarbete. Överträdelse av denna bestämmelse kan medföra böter (AFS 2010:16, § 24).

För medicinska kontroller av anställda och studenter kontaktas Aleris flyg och dykmedicin, Sabbatsbergs närsjukhus, Stockholm.

Läkare som utför tjänstbarhetsbedömningen ska uppfylla kraven i AFS 2005:6, § 8.

Kopia av tjänstbarhetsintyg skickas till prefekt/motsv. vid respektive institution/motsv. samt till universitetets dyköverledare. Dyköverledaren för in uppgifterna om tjänstbarhet i det centrala registret.

Arbetstagare som är gravid och har anmält detta till arbetsgivaren får inte sysselsättas med dykeriarbete (AFS 2010:16, § 25). Överträdelse av denna bestämmelse kan medföra böter.

5.1.3 Utbildning i hjärt-och lungräddning (HLR-utbildning)

Dykledare, dykare, dykskötare och andra som medverkar vid dykning ska genomgå HLR-utbildning med repetition minst vart tredje år och kunna uppvisa intyg om genomförd utbildning till prefekt/motsv. eller den som prefekt/mots. utsett. Universitetets dyköverledare för in uppgifter om genomgången HLR-utbildning i det centrala registret.

5.1.4 Flygtransport efter dykning

Flygning på en höjd av högst 300 meter kan påbörjas direkt efter dykning.

Vid flygning på höjd överstigande 300 meter, men högst 3 000 meter eller högre med trafikflygplan utrustat med tryckkabin (kabintrycket motsvarar ungefär 2 400 meter höjd) gäller följande:

- Efter dykning med direktuppstigning får flygning påbörjas tidigast efter 3 timmar.
- Efter dykning med etappuppstigning eller flygning efter ytdekompression får flygning påbörjas tidigast efter 12 timmar.
- Efter dykning med extrem exposition samt efter rekomprensionsbehandling får flygning påbörjas tidigast efter 24 timmar.

Flygning på höjd över 3 000 meter i luftfarkost utan tryckkabin får påbörjas tidigast 24 timmar efter avslutad dykning.

5.1.5 Dykning på hög höjd

Det lägre lufttrycket på högre höjd gör att dekompressionstiden blir längre än vid motsvarande dyk vid havsytan. Vanliga dekompressionstabeller kan därför inte användas utan att korrektion för höjden över havet gjorts. Höjdkorrektion görs alltid vid dykningar på högre höjd än 300 meter.

5.1.6 Regler gällande alkohol och droger

Arbete och studier går inte att förena med förtäring av alkohol eller andra droger. Se gällande policy rörande alkohol och droger.

Bruk av alkohol eller andra droger utanför arbetstid får heller inte påverka säkerhet, effektivitet och trivsel på arbetsplatsen.

Om problem uppstår med bruk/missbruk av alkohol eller andra droger är det viktigt att snabbt och professionellt hantera detta.

Ansvar

Prefekten/motsv. har av rektor delegerats ansvar för arbetsmiljöfrågor vid den egna institutionen/motsvarande. Detta innebär att prefekten/motsv. är ytterst ansvarig för att alkohol eller andra droger inte förekommer på arbetsplatsen. Prefekten/motsv. har också ansvar för att se till att rutiner finns för hur man tidigt fångar upp anställda och studenter med begynnande missbruksproblem liksom hur underställda chefer och anställda ska agera vid fall av missbruk på arbetsplatsen.

Varje chef – oavsett ställning i organisationen – har också ansvar för att ingripa vid fall av missbruk på arbetsplatsen.

Alkohol får inte förtäras i samband med eller inom 8 timmar före planerad dykning. Alla i dyklaget ska innan den planerade dykningen kunna klara en trafikkontroll avseende nykterhet (maximalt 0,2 promille alkohol i blodet). Detta gäller samtliga i dyklaget.

5.1.7 Läkemedel

Användning av läkemedel i samband med dykeriarbete ska vara restriktiv. Vid osäkerhet ska dykläkare konsulteras.

5.1.8 Certifierad utrustning

All utrustning som används vid dykning ska vara CE-märkt.

5.1.9 Personlig skyddsutrustning

Arbetsgivaren ska utan kostnad för arbetstagaren tillhandahålla den personliga skyddsutrustningen enligt (AFS 2001:3) som behövs för arbetet.

5.1.10 Skötsel av utrustning

Universitetets utrustning för dykverksamhet (dykflaskor, andningsregulatorer, luftfyllningsapparat, dräkter, etc.) ska uppfylla de krav som ställs i Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2001:3 och AFS 2006:4) om utförande och användning av personlig skyddsutrustning och arbetsutrustning.

Utrustningen ska underhållas, kontrolleras, repareras och förvaras i enlighet med tillverkarens föreskrifter så att dess avsedda funktion bevaras. Uppgifter om utförd service ska införas i register (se punkt 6.2.1).

Ovanstående gäller även privat utrustning som används i tjänsten. Privat utrustning bör dock endast i undantagsfall användas och ha godkänts av arbetsgivaren (Prefekt/motsv.)

5.1.11 Dykluftens kvalitet

Fyllning av flaskor får endast ske vid anläggning som har kvalitetskontroll av luften. Kvaliteten ska uppfylla andningsluftsnormen SS-EN 12021.

Genom luftanalys ska luften från kompressorn kontrolleras var 100:e driftstimme, dock minst en gång vartannat år, med avseende på förekomst av kolmonoxid, olja och vatten. De viktigaste kraven på renhet av luften anges här i sammandrag:

Fyllnadstryck	Olja	Vatten	Kolmonoxid	Koldioxid	Oxygen*
200 bar	0,5 mg/m ³	50 mg/m ³	15 ppm	500 ppm	21 +/- 1 %
300 bar	0,5 mg/m ³	35 mg/m ³	15 ppm	500 ppm	21 +/- 1 %

* I torr luft.

Om föroreningarna inte specificerats på annat sätt ska de hållas så låga som möjligt. För andningsluft är det viktigt att kolmonoxidhalten är låg. Hittills har gränsvärdet 15 ppm gällt.

Luften från universitetets anläggningar för dykluft ska genomgå årlig kvalitetskontroll.

5.1.12 Dykningskompetens

Arbetsgivaren ska säkerställa att de som utför eller medverkar i dykeriarbete har och upprätthåller tillräckliga kunskaper och färdigheter. En haveriövning bör hållas minst en gång varje år, ansvarig är prefekt/motsv. Kompetensbevarande och kompetenshöjande dykningar i övrigt genomförs vid behov.

5.2 *Fridykning*

Vid fridykning (fridykning är all dykning där inte komprimerad andningsgas används) ska det, om det vid riskbedömning inte bedöms vara uppenbart onödigt, alltid finnas en ytvakt som kan hålla uppsikt över dyksområdet, påkalla dykarens uppmärksamhet samt ingripa i händelse av fara. Ytvakten utses av dykaren eller dykparet.

Fridykning till större djup än 2 meter ska ske i par. En av dykarna stannar vid vattenytan. Dykarna får inte befinna sig längre från varandra än att de kan kommunicera med hjälp av överenskomna tecken, vilket kan medföra en väsentlig begränsning av dykdjupet.

Fridykning får göras till ett maxdjup av 10 meter om förhållandena så tillåter.

Dykflagga ska användas då dykning pågår.

Fridykning får inte ske om vattentemperaturen understiger +4 grader (gäller i hela vattenpelaren för det tilltänkta dyket), i starkt strömmande eller grumligt vatten, i mörker eller under andra komplicerade förhållanden. Våtdräkt med tillräckligt skydd mot kyla ska vid behov användas.

Endast observationer och enklare arbeten med normal viktbelastning är tillåtna med denna dykmetod.

Innan fridykning sker ska anmälan göras till institution/motsv. hos prefekt/motsv. eller dykansvarig med uppgifter om dykplats, dykuppgifter, deltagare, återkomst etc. samt om båt används. Prefekt/motsv. eller dykansvarig beslutar om fridyket kan genomföras baserat på riskbedömningen.

En riskbedömning av dykplatsen ska göras innan fridykningen för säkerställande av goda förhållanden. Detta görs av dykaren eller dykparet och ska finnas nedskrivet.

Arbeten som kan innebära risk för intrassling får inte utföras.

Avvikelse rapport görs enligt punkt 6.4.1

6 Dokumentation

6.1 *Lokala register som sparas på den aktuella institutionen/motsv.*

6.1.1 Register över genomförd läkarundersökningar, HLR-utbildning, dykkompetens, m.m.

Vid varje institution/motsvarande där dykning förekommer ska uppgifter finnas över dykande personals tjänstbarhet för dykeriarbete (datum och utfall av läkarundersökningen), senast godkända HLR-utbildning, dykkompetens m.m. (9§ AFS 2005:6)

Anteckning om dispens från Arbetsmiljöverkets föreskrifter angående dykverksamhet som rör särskild person ska föras in på personens blad. Där ska också antecknas vad dispensen gäller, tidsbegränsning samt vilka förbehåll som anges i dispensen.

Behörighet till registret ges av prefekt/motsv.
Inmatning av uppgifter görs av prefekt/motsv.

Uppgifter om dykare som hyrs in för att utföra dykeriarbete, men inte är anställda vid Stockholms universitet, t.ex. egenföretagare eller personer som arbetar åt annat företag, kan efter skriftligt samtycke införas i ett register för icke anställda vid respektive institution/motsv.

6.1.2 Register över dykningar

Vid varje institution/motsv. där dykning förekommer ska uppgifter föras över personalens dykningar. Detta gäller även för besökande och inhyrda dykare.

Om dykningen sker vid fältstation med egen dykorganisation (tex Askölaboratoriet, Tjärnö Marinbiologiska eller Kristinebergs Marina Forskningsstation) räcker det om dykloggbok förs där. Se även punkten 6.3.1.

6.1.3 Kontroll av utrustning

Prefekt/motsv. eller den som denna utser ser till att uppgifter om när kontroll/service av utrustning gjorts förs in i ett därför avsett register vid institutionen/motsv.

6.1.4 Riskbedömning och åtgärder

Före varje enskild dykning ska riskbedömning göras. Riskbedömningen ska dokumenteras, dateras och lagras i lämplig form.

Om riskbedömningen motiverar det ska åtgärder som minimerar riskerna vid dykeriarbete vidtas. Åtgärderna ska dokumenteras, dateras och lagras i lämplig form.

Ett dyklag vid vetenskapsdykning/arbetsdykning ska bestå av minst 3 personer; en dykledare med minst DykLS eller AESD certifikat, en dykare och en reservdykare, båda med minst S30 eller ESD certifikat. Dykledaren avgör i dykplaneringen/riskbedömningen om fler personer bör ingå i dyklaget för att dykningen ska kunna genomföras på ett säkert sätt.

6.1.5 Dykplan

Dykeriarbetet ska planeras så att det kan genomföras på ett säkert sätt. Innan dykeriarbetet får påbörjas ska en skriftlig dykplan upprättas. Dykplanen baseras på en riskbedömning av det planerade dykarbetet. Dykplanen utarbetas av dykledaren för det aktuella dyket i samråd med övriga i dyklaget. Det är viktigt att samtliga i dyklaget är införstådda med dykplanen.

6.2 Personligt register

6.2.1 Personlig dykarbok

Dykaren ska alltid föra personlig dykarbok där vedertagna uppgifter om dykningen förs in samma dag som dykningen sker.

6.3 Övriga register

6.3.1 Rapportering av arbetsskada, tillbud och avvikelser vid dykeriarbete

Gränserna mellan vad som ska räknas som tillbud och avvikelse är inte helt klar. En tumregel kan vara att ett tillbud inträffar då dykningen pågår medan en avvikelse konstateras innan dykningen har påbörjats eller efter att den har avslutats.

Rapportering av arbetsskada, tillbud och avvikelser görs i Stockholm universitets inrapporteringssystem SAMIR (Säkerhet-Arbetsmiljö-Miljö-InRapportering)
<http://www.su.se/medarbetare/service/krishantering/s%C3%A4kerhet>.

Vid allvarligt tillbud ska även anmälan göras till Yrkesinspektionen.

På <https://anmalarbetsskada.se/> finns information om vilka allvarliga olyckor och allvarliga tillbud som skyndsamt även ska anmälas till Arbetsmiljöverket. Centraladministratören som tar emot SAMIR-anmälan gör normalt även anmälan till Arbetsmiljöverket, men då anmälan ska göras inom ett dygn är respektive prefekt/motsv. skyldig att göra anmälan själv (via <https://anmalarbetsskada.se/>) om ingen återkoppling på SAMIR-anmälan givits inom ett dygn (från det att incidenten inträffade). I de fall anmälan görs av prefekt/motsv. ska kopia av anmälan sparas och skickas till dyköverledaren.

7 Dykning på fritid

7.1 SCUBA-dykning

Fritidsdykning innebär en möjlighet för studenter och personal att uppleva den miljö som man arbetar i. Det kan också främja att fler utbildar sig till vetenskapsdykare.

Stockholms universitet har inget ansvar för vad anställda och studenter gör på sin fritid men arbete vid en fältstation innebär ofta att man tillbringar sin fritid på stationen. Om man på fritiden vill hyra båt och använda dykfaciliteter eller kompressor ställs krav på vilken kompetens man har. Dykaren ska då:

- ha en kompetensnivå som ej understiger CMAS**, PADI Rescue Diver eller motsvarande certifieringsnivå för sportdykare
- kunna uppvisa en gällande hälsodeklaration/läkarundersökning enligt SSDF:s eller annat utbildningsystems rekommendationer
- inom de tre sista åren genomgått HLR-utbildning
- vid användning av eventuell personlig dykutrustning ska intyg kunna uppvisas på att utrustningen undergått service enligt tillverkarens rekommendationer
- ha en på fritiden gällande dykolycksfallsförsäkring
- genomföra dykningarna enligt Svenska sportdykarförbundets (SSDF) dykpraxis
- ansvarig dykledare ska utses enligt Svenska sportdykarförbundets (SSDF) dykpraxis
- rapport om tillbud eller avvikelse görs enligt Svenska sportdykarförbundets (SSDF) dykpraxis.

7.2 *Fridykning*

Vid fridykning på fritiden ska det alltid finnas en ytvakt som kan hålla uppsikt över dyksområdet, påkalla dykarens uppmärksamhet samt ingripa i händelse av fara. Om man på fritiden vill hyra båt och använda dykfaciliteter ställs krav på vilken kompetens man har.

Fridykaren ska då:

- inom de tre sista åren ha genomgått HLR-utbildning
- ha en på fritiden gällande dykolycksfallsförsäkring
- genomföra fridykningarna enligt Svenska sportdykarförbundets (SSDF) dykpraxis
- rapport om tillbud eller avvikelse görs enligt Svenska sportdykarförbundets (SSDF) dykpraxis.

Fridykning till större djup än 2 meter ska ske i par. En av dykarna stannar vid vattenytan. Dykarna får inte befinna sig längre från varandra än att de kan kommunicera med hjälp av överenskomna tecken, vilket kan medföra en väsentlig begränsning av dykdjupet.

Fridykning får göras till ett max djup av 10 meter om förhållandena så tillåter.

Dykflagga ska användas då dykning pågår.

Fridykning får inte ske om vattentemperaturen understiger +4 grader (gäller i hela vattenpelaren för det tilltänkta dyket), i starkt strömmande eller grumligt vatten, i mörker eller under andra komplicerade förhållanden.